

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 312)

Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/606)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1556/6416

23. 12.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 10.12.1999 tarihinde kararlaştırılan "Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türkiye'nin ekonomik koşullarında özellikle deprem nedeniyle meydana gelen olağanüstü zorluklar, 23.1.1998 tarihli ve 4331 sayılı Kanunun uygulanması sonucu sözleşmeye bağlanan yüksek miktarlardaki kiraların ödenmesinde güçlükler doğurmuştur. Bu nedenle, bir defaya mahsus olarak sözleşmelerde yer alan toptan eşya fiyat endeksinden az olmamak üzere emsal ve rayice göre belirleme şartının 2000 yılı için uygulanmaması uygun görülmüş ve Tasarı ile 2000 yılı kiralarının 1999 yılı kira bedellerinin % 25 oranında artırılması yoluyla belirlenmesi öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile, 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye bir geçici madde eklenerek sözleşmelerde yer alan kiraların toptan eşya fiyat endeksine göre belirlenme şartı 2000 yılı için uygulamadan kaldırılmakta ve 2000 yılı için kira bedellerinde % 25 oranında artış yapacağı öngörülmektedir.

Madde 2. - Yürürlük maddesidir.

Madde 3. - Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No : 1/606

Karar No : 82

20.1.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca, 23.12.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlığınca 29.12.1999 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonu-

muzun, 18.1.2000 tarihinde yaptığı 34 üncü birleşiminde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Yüksel Yalova ile Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; 17 Ağustos 1999 Gölcük ve 12 Kasım 1999 Düzce depremleri nedeniyle ülkenin ekonomik koşullarında meydana gelen olağanüstü zorluklar nedeniyle, 23.1.1998 tarihli ve 4331 sayılı Kanunla öngörülen hususlar dikkate alınarak sözleşmeye bağlanan yüksek miktarlardaki kiraların ödenmesinde özellikle bu bölgelerde güçlükler ortaya çıkmıştır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde; uygulamaya konulan ekonomik istikrar tedbirleri çerçevesinde belirlenen ekonomik hedefler de dikkate alınarak, vakıf gayrimenkullerinin kira sözleşmelerinde yer alan kira artış oranlarının, toptan eşya fiyat endeksinden az olmamak üzere emsal veya rayiçe göre belirlenmesi şartının, 2000 yılı için uygulanmayarak, 2000 yılı kira artış oranlarının 1999 yılı kira bedellerinin % 25 oranında artırılması yoluyla belirlenmesinin amaçlandığı anlaşılmıştır.

Tasarının geneli üzerinde yapılan müzakerelerde;

- Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait gayrimenkullerin kira bedellerinin artış oranının 2000 yılına münhasır olarak % 25'le sınırlandırılmasının liberal ekonomi anlayışı ile bağdaşamayacağı, zira gayrimenkullerin kiralanması ile elde edilen gelirin gayrimenkulün bir fiyatı olduğu, bu fiyatın da serbest piyasa ekonomisinin kendi kuralları çerçevesinde oluşması gerektiği,

- Vakıf gayrimenkullerinin farklı yerlerde ve farklı değerlerde olduğu, büyük miktarlarda rant elde edilen mekânların yanında, ancak işletmenin devamını sağlayacak kadar gelir getiren gayrimenkullerin de bulunduğu, bu durum dikkate alınarak kira artış oranlarının kademelendirilmesinin hakkaniyete uygun düşeceği,

- Ekonomik olayların kendi işleyiş mekanizması çerçevesinde meydana geldiği, dolayısıyla ekonomik aktivitelerin kanunlarla getirilecek düzenlemelerle yönlendirilemeyeceği, bununla birlikte Tasarı ile getirilen düzenlemenin fiyat ve ücretler gibi diğer ekonomik mekanizmaların sınırlandırılması ile uygulanabilir olduğu,

- Vakıf gayrimenkullerinin kira bedellerinin % 25 artırılmasıyla ilgili düzenleme ile 4331 sayılı Kanuna göre öngörülen kira artış oranında yaklaşık % 37'lik bir indirimle gidildiği, bunun Vakıflar Genel Müdürlüğünün gelirlerinde gelecek yılları da kapsayan önemli bir kayıp meydana getireceği,

- 4331 sayılı Kanunda öngörülen şartların uygulanması sonucu vakıf gayrimenkullerinin kira bedellerinin piyasa rayicinin üstüne çıktığı, kiracılarının kira bedellerini karşılayamaz duruma geldiği, Tasarıyla getirilen düzenleme ile sözkonusu kişilerin mağduriyetlerinin giderilmesinin yanında, ekonomik istikrar programı çerçevesinde öngörülen hedeflerin gerçekleştirilmesine de katkı sağlanacağı,

- 4331 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra vakıf kiracıları ile Vakıflar Genel Müdürlüğü arasında pek çok ihtilafın çıktığı, bu ihtilafların Anayasamızda ifadesini bulan eşitlik anlayışı çerçevesinde çözümlenmesine dönük bu düzenlemenin memnuniyet verici olduğu,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- 4331 Sayılı Kanunun uygulanması sonucu vakıf gayrimenkul kiralarının piyasa rayicinden fazla arttığı, bu durumda kiracıların ödeme güçlüğü içine düştüğü, bazı kiracılarla Vakıflar Genel Müdürlüğü arasında hukuksal sorunların ortaya çıktığı, Tasarı ile hem mahkemelerimizin iş yükünün azaltılması, hem de ortaya çıkan olumsuzlukların giderilmesi amacıyla bir defaya münhasır olarak, 2000 yılı kira bedellerinin 1999 yılındaki kira bedellerinin % 25 oranında artırılması suretiyle tespit edilmesinin amaçlandığı,

— Halen Vakıflar Genel Müdürlüğünün 16 274 adet kiralık gayrimenkulü bulunduğu, 1.11.1999 tarihi itibarı ile 13 803 kişinin kira sözleşmesini imzaladığı, 2401 kişinin ise kira bedellerini yüksek bularak kira sözleşmelerini imzalamadığı ve kira bedellerinin yüksekliği konusunda hukuksal yollara başvurdukları, bu tasarı ile vatandaşlarımızın mağduriyetinin giderilmesinin yanında, kiracılarla Genel Müdürlük arasındaki husumetin çözümlenmesinin öngörüldüğü,

— Kira bedellerinin % 25 oranında artırılarak belirlenecek olmasının 4 trilyon lira civarında bir gelir kaybına neden olacağı, ancak bu kaybın sözleşme imzalamayan 2401 kişinin sözleşme imzalaması ile elde edilecek kira bedelleri ile fazlasıyla karşılanacağı,

İfade edilmiştir.

Yapılan bu müzakereleri takiben, tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkan V.
<i>Metin Şahin</i>	<i>Mehmet Hanifi Tiryaki</i>
Antalya	Gaziantep
Sözcü	Kâtip
<i>Nihat Gökbulut</i>	<i>Cafer Tuğfan Yazıcıoğlu</i>
Kırıkkale	Bartın
Üye	Üye
<i>Sait Aşba</i>	<i>Abdülkadir Akcan</i>
Afyon	Afyon
Üye	Üye
<i>Gaffar Yakın</i>	<i>Hikmet Uluğbay</i>
Afyon	Ankara
Üye	Üye
<i>Ali Uzunırmak</i>	<i>Zeki Ergezen</i>
Aydın	Bitlis
Üye	(Muhalefet Şerhim Eklidir)
<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	Üye
Bursa	<i>Oğuz Tezmen</i>
(Muhalefet Şerhim Eklidir)	Bursa
Üye	(Muhalefet Şerhim Eklidir)
<i>Süleyman Coşkuner</i>	Üye
Burdur	<i>Hakkı Duran</i>
Üye	Çankırı
<i>Mücahit Himoğlu</i>	Üye
Erzurum	<i>Aslan Polat</i>
Üye	Erzurum
<i>Mehmet Dönen</i>	(Muhalefet Şerhim Eklidir)
Hatay	Üye
(Muhalefet Şerhi Vardır)	<i>Ramazan Gill</i>
	Isparta
	(Muhalefet Şerhim Eklidir)

Ali Er
İçel
Üye
Ali Coşkun
İstanbul
(Muhalefet Şerhi Eklidir)
Üye
Nesrin Nas
İstanbul
Üye
İlhami Yılmaz
Karabük
Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Süleyman Çelebi
Mardin
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(Muhalefet Şerhi Eklidir)
Üye
Tarık Cengiz
Samsun
Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

Aydın Ayaydın
İstanbul
Üye
Yılmaz Karakoyunlu
İstanbul
Üye
Hasan Metin
İzmir
Üye
Zeki Ünal
Karaman
(Muhalefifim)
Üye
Ali Gebeş
Konya
Üye
Veysi Şahin
Mardin
(Muhalefet Şerhi Eklidir)
Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya
Üye
Kemal Kabataş
Samsun
(Muhalefet Şerhim Eklidir)
Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA
MUHALEFET ŞERHİDİR**

Vakıflar Genel Müdürlüğü ile temsil ve idare ettiği vakıflara ait gayrimenkullerin 2000 yılında kiralarının yüzde 25 artış ile sınırlandırılmasına ait kanun tasarısına aşağıdaki sebeplerle muhalifiz.

1. 23.1.1998 tarih ve 4331 sayılı Kanun ile getirilen 2 nci madde hükmü son fıkrası ile kira bedellerinin her yıl toptan eşya fiyat artışı nispetinde artırılması hükmü getirilmiştir. 1999 yılı TEFE fiyat artışı yüzde 62,9 dur. Kira artışının bu nispette olması gerekirken yüzde 25 ile sınırlandırılması vakıflarda gelir kaybına sebep olacaktır. Vakıfların 1999 daki kira geliri 2000 yılında yüzde 60 azalacaktır.

2. 16 274 vakıf kiracısı olduğu bunların 1.11.1999 tarihi itibari ile 13 873 ünün kira sözleşmesi imzaladığı 2 401 inin ise imzalamadığı Sayın Bakan tarafından ifade edilmiştir. Kiracıların yüzde 15 inin itirazı için 4331 sayılı Kanunla getirilen uygulamanın durdurulması kabul edilemez.

3. Hükümet yüzde 25 kira artışını 2000 yılı enflasyon hedefine psikolojik destek vermek için getirmiştir. Devlet kuruluşlarının 1999 yılında mal ve hizmetlere yaptığı zam TEFİE yüzde 117,7 dir. Aynı dönemde özel sektöre yaptığı zam ise yüzde 48,4'dir. 1999 Aralık ayında ise devletin zammı aylık yüzde 14,1, özel sektörün zammı ise yüzde 4,3 olmuştur. Görülüyor ki devlet kuruluşları, özel sektöre göre yıllık 2,43 misli, aylık 3,28 misli daha fazla zam yapmışlardır. Görülüyor ki zam şampiyonu hükümettir. Hükümet bunu yaparken vakıf gelirlerini kanunla yüzde 60 azaltması vakıflara karşı haksızlıktır.

Zeki Ünal

Aslan Polat

Zeki Ergezen

Karaman

Erzurum

Bitlis

Cevat Ayhan

M. Altan Karapaşaoğlu

Sakarya

Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Görüşülmekte olan Vakıflar Genel Müdürlüğüne Ait Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararınamede değişiklik yapılmasına ilişkin yasaya muhalif olduğumuzu aşağıdaki nedenlerdendir. Arz ederiz.

a) Vakıf mallarına % 25 kira sınırlaması getirmesi ülke ekonomisine zarar verici mahiyettedir.

b) Anasol-D ve Anasol-M hükümetleri bu konuda samimi değildir zira daha öncede enflasyonu düşürteceğini vaad ettiler ama 1999 yılı enflasyonunun % 68, 5 olduğunu açıkladılar. Hükümetin hedeflediği % 25 enflasyon gerçekçi değildir sadece psikolojiktir. Sanal bir hedefdir.

c) Şayet Anasol-M hükümeti samimi ise 2 nci yıl yani 2001 yılında % 10 olarak belirlenmesi gerekir.

d) Amaç işçiye, memura, emekliye, Bağ-Kur'luya ve üreticiye daha az zam verebilmek için kamu mülklerinin kiralarını emsal göstermek için zam taleplerini kırmaya matuf bir yasadır. Biz DYP milletvekilleri olarak muhalifiz.

Arz ederiz.

19.1.2000

Veysi Şahin

Mehmet Döner

Oğuz Tezmen

Mardin

Hatay

Bursa

Kemal Kabataş

Ramazan Gül

Samsun

Isparta

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN TEŞKİLÂT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 8.6.1984 tarihli ve 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 6. - Vakıflar Genel Müdürlüğü ile temsil ve idare ettiği vakıflara ait gayrimenkullerin 2000 yılına ait kira bedelleri, 1999 yılı kira bedellerinin % 25 oranında artırılması ile bulunan miktardır."

MADDE 2. - Bu Kanun 1.1.2000 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

R. Önal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

S. Somuncuoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoglu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Gtlv. Bakanı

Y. Okuyan

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. Aytekin

En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.

M. C. Ersümer

Devlet Bakanı V.

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

M. A. İriemçelik

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıkuşu

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN TEŞKİLÂT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.